

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 grudnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że O. D. nie podlega od 2 lipca 2018 r. ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek Centrum (...) Sp. z o.o. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w dniu 2 lipca 2018 r. strony zawarły umowę, której nadały nazwę umowy o pracę i mocą której O. D. powierzono obowiązki specjalisty ds. marketingu z wymiarze ¼ etatu z wynagrodzeniem w wysokości 525 zł miesięcznie brutto, a już od dnia 1 października 2018 r. O. D. stała się niezdolna do pracy z powodu choroby. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że O. D. poddała się wstępnym badaniom lekarskim 31 października 2018 r. będąc już niezdolną do pracy. Co również istotne, przed zgłoszeniem O. D. do ubezpieczeń społecznych nie posiadała ona innego tytułu do ubezpieczenia chorobowego. W ocenie organu rentowego działania polegające na zgłoszeniu do ubezpieczeń O. D. w charakterze pracownika świadczą o chęci świadomego osiągnięcia korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych i skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z chorobą. Tym samym na podstawie art.83 § 1 Kodeksu cywilnego w związku z art.300 Kodeksu pracy Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że umowa o pracę zawarta między płatnikiem składek, a O. D., jako zawarta dla pozorów, jest nieważna i od 2 lipca 2018 r. O. D. nie podlega ubezpieczeniom społecznym.

/decyzja k.78 – 80 akt ZUS/

W dniu 7 lutego 2019 r. pełnomocnik płatnika składek Centrum (...) Sp. z o.o. oraz O. D. złożył odwołanie od ww. decyzji wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że O. D. jako pracownik u płatnika składek Centrum (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. W treści odwołania podkreślono, że O. D. wykonywała powierzone jej obowiązki pracownicze, które sprowadzały się do obsługi portali internetowych, a także obsługi skrzynki mailowej płatnika.

/odwołanie k.3 – 6, odwołanie k.3 – 6 akt o sygn. VIII U 320/19/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy przytoczył argumentację zawartą w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.3 – 6, odpowiedź na odwołanie k.3 – 6 akt o sygn. VIII U 320/19/

Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2019 r. Sąd połączył sprawę o sygnaturze akt VIII U 320/19 ze sprawą o sygnaturze akt VIII U 319/19 w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz zarządził ich prowadzenie pod sygnaturą VIII U 319/19.

/postanowienie k.19 akt o sygn. VIII U 320/19/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek Centrum (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. została zawiązana na podstawie umowy z dnia 2 czerwca 2010 r. i została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 18 czerwca 2010 r., pod numerem KRS (...). Wspólnikami spółki są: M. J. posiadający 49 udziałów o łącznej wartości 2 450,00 zł oraz P. S. posiadający 49 udziałów o łącznej wartości 2 450,00 zł. Od 2014 r. prezesem i jedynym członkiem zarządu spółki jest M. J.. Zasadniczym przedmiotem prowadzonej przez spółkę działalności jest świadczenie usług weterynaryjnych. W ramach prowadzonej działalności płatnik zatrudnia pracowników administracyjnych oraz lekarzy weterynarii w oparciu o umowy o pracę oraz umowy zlecenia.

/odpis z KRS k.8 – 36 , zeznania M. J. min.00:13:36 – 00:16:35 rozprawy z dnia 18 września 2019 r. , płyta CD k.100 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:15:47 – 00:38:53 rozprawy z dnia 19 czerwca 2019 r. , płyta CD k.60/

W 2018 r. przychody firmy płatnika przedstawiały się następująco:

- styczeń – 56 324,37 zł (strata 8 553,14 zł).
- luty – 53 987,38 zł (strata 15 095,66 zł).
- marzec – 57 482,31 zł (strata 5 006,35 zł).
- kwiecień – 72 664,64 zł (zysk 10 813,07 zł).
- maj – 67 385,31 zł (zysk 12 580,68 zł).
- czerwiec – 61 699,94 zł (strata 1 255,57 zł).
- lipiec – 62 829,09 zł (zysk 1 800,89 zł).
- sierpień – 54 856,92 zł (strata 1 852,43 zł).
- wrzesień – 57 700,91 zł (strata 1 615,69 zł).
- październik – 63 004,38 zł (zysk 7 156,80 zł).
- listopad – 54 471,13 zł (strata 3 574,36 zł).
- grudzień – 43 347,05 zł (strata 23 766,55 zł).

/zestawienie przychodów k.67/

Wnioskodawczyni O. D. legitymuje się wykształceniem wyższym pedagogicznym.

/okoliczność bezsporna/

Od 2014 r. O. D. pełni w ww. spółce funkcję pełnomocnika upoważnionego do reprezentowania spółki w pełnym zakresie.

/zeznania O. D. min.00:13:36 – 00:16:35 rozprawy z dnia 18 września 2019 r. , płyta CD k.100 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:30 – 00:15:47 rozprawy z dnia 19 czerwca 2019 r. , płyta CD k.60 , zeznania M. J. min.00:13:36 – 00:16:35 rozprawy z dnia 18 września 2019 r. , płyta CD k.100 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:15:47 – 00:38:53 rozprawy z dnia 19 czerwca 2019 r. , płyta CD k.60/

W dniu 2 lipca 2018 r. pomiędzy firmą płatnika , a O. D. została zawarta umowa nazwana umową o pracę na czas nieokreślony od 2 lipca 2018 r. W treści umowy wskazano, że O. D. będzie świadczyć pracę na stanowisku specjalisty ds. marketingu z wynagrodzeniem w wysokości 525,00 zł w niepełnym wymiarze czasu pracy tj. 1/4 etatu. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano Ł..

/umowa k.10 - 11 akt ZUS/

W chwili zawierania ww. umowy O. D. wiedziała o fakcie zajścia w ciążę.

/zeznania O. D. min.00:13:36 – 00:16:35 rozprawy z dnia 18 września 2019 r. , płyta CD k.100 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:30 – 00:15:47 rozprawy z dnia 19 czerwca 2019 r. , płyta CD k.60/

Płatnik składek zgłosił O. D. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od dnia 2 lipca 2018 r.

/okoliczność bezsporna/

Z treści karty szkolenia wstępnego wynika, że w dniu 2 lipca 2018 r. O. D. odbyła szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

/karta szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy k.31 akt ZUS/

Zgodnie z zakresem obowiązków, do zasadniczych zadań pracowniczych powierzonych wnioskodawczyni miało należeć:

- dbanie o ciągłość ogłoszeń w prasie i internecie.
- prowadzenie kampanii reklamowych.
- obsługa mediów społecznościowych.

/zakres obowiązków k.12 akt ZUS/

O. D. w ramach powierzonych zadań zajmowała się przede wszystkim obsługą strony internetowej płatnika, prowadzeniem działań marketingowych tj. kampanii reklamowej płatnika na portalach społecznościowych oraz wyszukiwaniem ogłoszeń w prasie. W sytuacji nieobecności prezesa zarządu spółki, O. D. przyjeżdżała do siedziby płatnika, gdzie w jego imieniu podpisywała umowy, czy też prowadziła rozmowy z pracownikami oraz koordynowała ich pracę. O. D. była obecna w siedzibie płatnika od poniedziałku do piątku, przy czym pora i czas jaki tam spędzała zależał od ilości pracy jaką miała do wykonania w danym dniu.

/zeznania O. D. min.00:13:36 – 00:16:35 rozprawy z dnia 18 września 2019 r., płyta CD k.100 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:30 – 00:15:47 rozprawy z dnia 19 czerwca 2019 r., płyta CD k.60, zeznania M. J. min.00:13:36 – 00:16:35 rozprawy z dnia 18 września 2019 r., płyta CD k.100 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:15:47 – 00:38:53 rozprawy z dnia 19 czerwca 2019 r., płyta CD k.60, zeznania świadków: J. K. min.00:41:03 – 00:53:59, A. Ł. min.00:53:59 – 01:02:13 rozprawy z dnia 18 września 2019 r., płyta CD k.100/

Z dniem 1 października 2018 r. O. D. stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 31 października 2018 r. O. D. odbyła badania lekarskie dopuszczające ją do pracy. Zaświadczenie lekarskie z dnia 31 października 2018 r. wskazuje na brak przeciwwskazań do wykonywania przez wnioskodawczynię pracy na stanowisku specjalisty ds. marketingu.

/zaświadczenie lekarskie k.29 akt ZUS/

W związku z nieobecnością O. D., w dniu 18 stycznia 2019 r. płatnik składek zatrudnił na stanowisku recepcjonistki P. P.. W ramach wykonywanych obowiązków pracowniczych P. P. zajmuje się prowadzeniem strony internetowej płatnika oraz odbieraniem maili.

/zeznania świadka P. P. min.00:03:15 – 00:11:46 rozprawy z dnia 18 września 2019 r., płyta CD k.100/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o załączone do akt dokumenty, w szczególności zawarte w dokumentacji osobowej sporządzonej w związku z zatrudnieniem wnioskodawczyni u płatnika składek, dokumentacji medycznej oraz w oparciu o dokumenty znajdujące się aktach rentowych, a jedynie w niewielkim zakresie w oparciu o zeznania wnioskodawczyni, reprezentującego płatnika prezesa zarządu M. J. oraz świadków. Wprawdzie zeznający w sprawie wskazywali na czym polegały wykonywane przez wnioskodawczynię prace, to jednak z zeznań

tych nie wynika fakt świadczenia przez wnioskodawczynię pracy na rzecz płatnika w ramach stosunku pracy. Podkreślić należy, że samo wykonywanie przez wnioskodawczynię pewnych czynności w świetle wszelkich ustalonych w niniejszej sprawie okoliczności, nie przesądza o ich wykonywaniu w ramach stosunku pracy. Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika bowiem, że w relacji łączącej płatnika oraz wnioskodawczynię występowały elementy obce stosunkowi pracy, a wskazuje na to choćby brak podporządkowania pracowniczego oraz kontroli wnioskodawczyni pod kątem prawidłowości wykonywania powierzonych jej zadań. Nie są również jasne dla Sądu okoliczności zatrudnienia wnioskodawczyni bowiem z całokształtu materiału dowodowego wynika, że po stronie płatnika w rozpatrywanym okresie nie zaistniała potrzeba zatrudnienia pracownika (przychody płatnika w poszczególnych miesiącach 2018 r., a w szczególności w miesiącach od czerwca do września utrzymywały się na podobnym poziomie) na stanowisku specjalisty ds. marketingu. Ze złożonych w niniejszej sprawie zeznań członków wynika także, iż pomimo zawarcia umowy o pracę, w zasadzie nie zmienił się zarówno charakter jak i zakres czynności dotychczas wykonywanych przez ubezpieczoną w związku z udzielonymi jej pełnomocnictwem do reprezentowania spółki (O. D. w imieniu płatnika nadal podpisywała umowy, czy też prowadziła rozmowy z pracownikami oraz koordynowała ich pracę). Wskazać także należy, że w dokumentacji osobowej wnioskodawczyni w dacie podejmowania przez nią zatrudnienia w firmie płatnika brak jest podstawowego dokumentu jakim jest zaświadczenie lekarskie wskazujące czy pracownik może podjąć pracę na danym stanowisku (zaświadczenie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na powierzonym wnioskodawczyni stanowisku zostało wydane dopiero w dniu 31 października 2018 r.). Podkreślić należy, że płatnik składek, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą z całą pewnością posiadał wiedzę z tego zakresu, a skoro tego dokumentu brakowało w chwili zawierania spornej umowy to oznacza, że pomysł zatrudnienia powstał po informacji o ciąży wnioskodawczyni. Trudno zatem przyjąć by pracodawca chcąc powierzyć pracownikowi określone obowiązki zapomniał o podstawowych obowiązkach jakie na nim ciąży i zaniechał sprawdzenia czy stan zdrowia pracownika pozwala mu na pracę. Zauważyć przy tym należy, że dokumentacja zatrudnienia wnioskodawczyni (w szczególności zawarta umowa o pracę, czy też listy obecności) jest przejawem jedynie formalnego zadośćuczynienia obowiązkowi zainteresowanego jako pracodawcy, natomiast nie przesądza o tym, że praca była przez wnioskodawczynię faktycznie wykonywana. Nie można wykluczyć, że wskazywane dokumenty zostały wygenerowane na potrzeby ewentualnych postępowań administracyjnych czy sądowych. Przy czym, Sąd nie neguje, że wnioskodawczyni mogła wykonywać pewne czynności w spornym okresie zatrudnienia na rzecz płatnika składek, Rzecz jednak w tym, że zgromadzony materiał dowodowy w sposób oczywisty wskazuje, że czynności te nie były wykonywane w reżimie stosunku pracy. Oczywiście nie można negować motywów zawarcia umowy (chęć ubezpieczenia społecznego) jednakże okoliczność ta musi być poparta zamiarem zatrudnienia wnioskodawczyni. A zamiar ten wynika nie tylko z pewnego zachowania się stron stosunku prawnego do chwili uzyskania przez pracownicę niezdolności do pracy, ale także z zachowania w okresie niezdolności do pracy wnioskodawczyni jak i po okresie ustania tej niezdolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz.300) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art.22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści art.22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych.

Stosunek pracy wyróżnia się:

- 1) koniecznością osobistego wykonania pracy,
- 2) podporządkowaniem pracownika pracodawcy,
- 3) wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy
- 4) i na jego ryzyko,
- 5) odpłatnością pracy.

W razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę.

Nawiązanie stosunku pracy skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie - pierwszy na co dzień, drugi na wypadek zdarzeń losowych. Stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Legalis nr 88987). Sam fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznaczają, że umowa taka jest ważna.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdzono, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może bowiem wynikać z czynności faktycznych wyrażających się z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy O. D. świadczyła pracę na rzecz płatnika składek, czy też strony zawarły kwestionowaną umowę o pracę wyłącznie w celu wyłudzenia świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a więc dla pozorów.

W ocenie Sądu analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że wnioskodawczyni nie wykonywała pracy na rzecz ww. płatnika na podstawie umowy o pracę (nie udowodniła tej okoliczności).

W wykonywaniu umowy o pracę nie występuje element podporządkowania, co do czasu pracy. Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego nie sposób przyjąć, aby wnioskodawczyni świadczyła pracę w stałych godzinach, a wskazuje na to choćby fakt, że czas jaki spędzała w siedzibie płatnika zależał od ilości pracy jaką miała do wykonania w danym dniu. Podkreślić w tym miejscu należy, że pracowników zatrudnionych w podstawowym czasie pracy obowiązuje ta sama norma czasu pracy określona w art.129§1 k.p. (8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym), pracownicy są

zobowiązani do wykonywania pracy określonego rodzaju, który powinien wynikać z umowy o pracę i są rozliczani z wykonania pracy pod kątem starannego działania. Z całą pewnością płatnik nie nadzorował czynności wykonywanych przez wnioskodawczynię i tym samym nie sposób stwierdzić, aby wykonywała je w ramach podporządkowania pracowniczego. Podkreślić należy, że O. D. była obecna w siedzibie płatnika od poniedziałku do piątku, przy czym pora i czas jaki tam spędzała zależał od ilości pracy jaką miała do wykonania w danym dniu. Co również istotne, O. D. jako pełnomocnik płatnika upoważniony do jego reprezentacji, oprócz podejmowania czynności wynikających z zawartej umowy, nadal w imieniu płatnika podpisywała umowy, czy też prowadziła rozmowy z pracownikami oraz koordynowała ich pracę. Nie można zatem z całą pewnością stwierdzić, że czynności jakie podejmowała wnioskodawczyni podczas przebywania w siedzibie płatnika wynikały wyłącznie z zawartej umowy o pracę z płatnikiem. O. D. nie miała ściśle określonych czynności jakie ma wykonać danego dnia, a także nie była rozliczana z wykonywanych obowiązków. Zatem trudno mówić w tym przypadku o podporządkowaniu pracownika co do miejsca, czasu pracy i wykonywanych obowiązków oraz rozliczania go z powyższego. Zatem brak możliwości kontroli pracodawcy nad tym, czy codziennie wnioskodawczyni wykonywała swoje obowiązki wynikające z zawartej umowy wyklucza zakwalifikowanie spornej umowy jako umowy o pracę. Strony umowy nie wykazały, by taka kontrola miała miejsce.

Nadto zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie wskazuje, aby u płatnika składek zaistniała realna potrzeba zatrudnienia pracownika na stanowisku specjalisty ds. marketingu. Oczywiście w niniejszym postępowaniu nie jest rolą ani organu rentowego ani Sądu oceniać sposób organizacji czy funkcjonowania płatnika, ale niemniej jednak należy przyjmować, że zachowania podmiotu uczestniczącego w obrocie gospodarczym w celu zarobkowym są racjonalne ekonomicznie. W niniejszym postępowaniu pracodawca nie wykazał, że zatrudnienie wnioskodawczyni na podstawie umowy o pracę było uzasadnione, gdyż wskazuje na to specyfika prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Podkreślić także należy, że zawierając umowę o pracę, pracodawca nie dopełnił obowiązków wynikających z treści art.229§1 punkt 1 k.p., gdyż wnioskodawczyni została dopuszczona do pracy bez wstępnych badań lekarskich, co niewątpliwie rzutuje na ocenę zawartej umowy.

Podleganie pracowniczym ubezpieczeniom społecznym jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Stosunek pracy jest bowiem stosunkiem zobowiązaniowym uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron. W sytuacji, gdy strony nie pozostają faktycznie związane stosunkiem pracy, nie można mówić o fakcie podlegania pracowniczym ubezpieczeniom społecznym. Natomiast sam fakt wykonywania za wynagrodzeniem określonego rodzaju czynności przez jedną ze stron na rzecz drugiej w zależności od cech danego stosunku prawnego, co do zasady może zostać zakwalifikowany, jako umowa o dzieło, umowa zlecenia lub też umowa o świadczenie usług, o której mowa w art.750 k.c. wobec której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ocena z jakim faktycznie stosunkiem prawnym mamy do czynienia na gruncie przedmiotowej sprawy pozostaje jednak poza zakresem rozważań Sądu Okręgowego, albowiem przedmiotem zaskarżonej decyzji była wyłącznie umowa o pracę.

Wprawdzie płatnik składek przedstawił dokumenty osobowe wnioskodawczyni, to jednak w ocenie Sądu dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły.

Reasumując, z zebranego w sprawie materiału dowodowego, oceny zawartej umowy o pracę, sposobu jej wykonywania, wynika, że wnioskodawczyni i płatnik składek zawarli umowę o pracę, której nie mieli zamiaru realizować. Umowa ta została zawarta jedynie w celu uzyskania przez wnioskodawczynię wypłaty wysokich świadczeń ubezpieczeniowych (skoro nie mogła otrzymywać wynagrodzeń od płatnika) i był to jedyny cel zawarcia umowy o pracę. Wnioskodawczyni nie świadczyła pracy w reżimie umowy o pracę, bowiem w wykonywaniu pracy występują elementy obce dla stosunku pracy jak choćby brak podporządkowania co do czasu świadczenia pracy czy regularności

świadczenia pracy. Swoboda ubezpieczonej w wykonywaniu i organizacji pracy nie pozwala na uznanie, że wykonywała pracę w ramach pracowniczego podporządkowania.

Zgodnie z art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie przez strony na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana.

W wyroku z dnia 2 lipca 2008 roku (II UK 334/07, Lex nr 531865) Sąd Najwyższy wskazał, iż w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa. Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że umowa o pracę nie była wykonywana w reżimie prawa pracy. Nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę nie mogło stanowić podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

Przedstawione wyżej rozważania jednoznacznie wskazują, iż zawarta umowa o pracę i sposób jej realizacji nie odpowiada treści art.22 k.p. Umowa ta jest zatem nieważna z uwagi na jej pozorność (art.83§1 k.c.).

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca niepodleganie przez O. D. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w Centrum (...) Sp. z o.o. odpowiada prawu i na podstawie art.477¹§1 k.p.c. w punkcie 1 sentencji wyroku oddalił odwołanie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając od Centrum (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. oraz O. D. kwoty po 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. , poz.265).

S.B.